

Парубець С. О.
*аспірантка кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-415-6-54>

ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЦИФРОВОГО ТА ІННОВАЦІЙНОГО ПАРТНЕРСТВА

У епоху цифрових технологій швидкий розвиток інформаційних систем став важливим фактором економічного зростання у всьому світі. Однак нерівномірний розподіл цифрової інфраструктури, що проявляється у значні відмінності в інноваційних можливостях між країнами, значно впливають на глобальну економічну конкурентоспроможність, причому країни, що володіють розвинутою цифровою інфраструктурою, випереджають ті країни, що відстають. Цей розрив, що має тенденцію до збільшення, має серйозні наслідки для глобальної економічної стабільності.

Оскільки такі глобальні виклики, як зміна клімату, пандемії та економічні кризи, вимагають інноваційних рішень, асиметрія цифрової інфраструктури становить значну загрозу. Здатність націй впроваджувати інновації та адаптуватися до цих викликів все більше пов'язана з їхньою цифровою інфраструктурою, що робить обов'язковим розуміння та усунення цих розбіжностей.

Кількість наукової літератури, яка торкається питань цифрової трансформації та інноваційного розвитку значно зросла за останні роки, що в свою чергу відображає зростаюче значення цифрової інфраструктури у формуванні економічних результатів.

К. Лійтінен та Р. Боланд зауважують, що розвиток цифрових технологій збільшує інноваційну мережеву підключеність шляхом зменшення витрат на зв'язок і збільшення її охоплення та масштабу, збільшує швидкість і масштаб цифрової конвергенції, що збільшує неоднорідність мережевих знань і потребу в інтеграції. Ці розробки, у свою чергу, розширюють існуючі інноваційні мережі шляхом перерозподілу контролю та збільшення потреби в координації знань у

часі та просторі, створюючи нові проблеми для створення, засвоєння та інтеграції знань [1].

Ґрунтуючись на цьому, вони виділяють чотири типи нових інноваційних мереж, які підтримуються цифровізацією, а саме: інноваційні мережі проєктів; кланові інноваційні мережі; об'єднані інноваційні мережі; та анархічні інноваційні мережі.

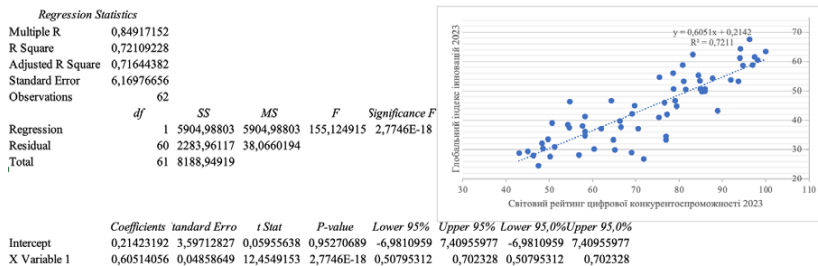
Під час аналізу зв'язку між цифровою конкурентоспроможністю та інноваційним потенціалом використання рейтингів та індексів забезпечує критичну основу для розуміння того, як країни позиціонують себе в глобальному ландшафті. Глобальний рейтинг цифрової конкурентоспроможності IMD та Глобальний індекс інновацій є двома важливими інструментами, які пропонують всебічну оцінку спроможності країни сприймати та використовувати цифрові технології. Ці рейтинги дають зрозуміти, наскільки ефективно країни переходять до цифрової економіки, трансформують державні процеси та змінюють бізнес-моделі.

Актуальність використання таких рейтингів полягає в їх здатності кількісно оцінити абстрактну концепцію інновації та її рушійні сили в порівнянні:

1) Рейтинг світової цифрової конкурентоспроможності IMD аналізує та оцінює ступінь впровадження та вивчення країнами цифрових технологій, що веде до трансформації урядових практик, бізнес-моделей та суспільства загалом. Методологія рейтингу визначає цифрову конкурентоспроможність за трьома основними факторами: знання, технології та майбутня готовність. У свою чергу, кожен із цих факторів поділяється на 3 підфактори, які висвітлюють кожен аспект аналізованих сфер. Кожен підфактор, незалежно від кількості критеріїв, які він містить, має однакову вагу в загальній консолідації результатів, тобто приблизно 11,1% ($100 \div 9 \sim 11,1$). Критеріями можуть бути жорсткі дані, які аналізують цифрову конкурентоспроможність, як її можна виміряти (наприклад, швидкість Інтернет-смути), або м'які дані, які аналізують конкурентоспроможність, як її можна сприйняти (наприклад, гнучкість компаній). Жорсткі критерії мають вагу 2/3 у загальному рейтингу, тоді як дані опитування мають вагу 1/3 [2].

2) Глобальний інноваційний індекс — це рейтинг країн, що базується на суб'єктивних, і об'єктивних даних, отриманих із різних джерел. Цей індекс розраховується шляхом усереднення балів двох індексів — індексу інноваційного вкладу та індексу інноваційного результату. Ці два підіндекси складаються з семи стовпів (індекс

інноваційного вкладу з п'яти компонентів та індекс інноваційного результату з компонентів) [3].

Рис. 1. Аналіз зв'язку рейтингу світової цифрової конкурентоспроможності та глобального інноваційного індексу

Джерело: створено автором на основі [2; 3]

На рис. 1 представлено графічні та регресійні результати аналізу двох зазначених показників для 62 країн світу за 2023 рік. Відповідно, модель пояснює приблизно 72% варіацій у глобальному індексі інновацій на основі світового рейтингу цифрової конкурентоспроможності, що вказує на сильний зв'язок даних показників. Коефіцієнт рейтингу світової цифрової конкурентоспроможності є позитивним і дуже значущим, вказуючи на те, що вища цифрова конкурентоспроможність тісно пов'язана з вищими показниками індексу інновацій. Тісний позитивний зв'язок між рейтингом індексом свідчить про те, що країни, які прагнуть покращити свій інноваційний потенціал, повинні зосередитися на підвищенні цифрової конкурентоспроможності. Відповідно, регресійний аналіз надає переконливі докази важливості цифрової конкурентоспроможності для стимулювання інновацій у країнах.

Країни можуть покращити свій інноваційний потенціал, зосередившись на підвищенні своєї цифрової конкурентоспроможності, методом інвестування в цифрову інфраструктуру, розширюючи доступ до високошвидкісного Інтернету та сучасних комунікаційних технологій. Створення надійних цифрових структур також допоможе країнам залучити іноземні інвестиції, сприятиме зростанню технологічних стартапів і легко інтегруватиметься у світову цифрову економіку.

Більше того, уряди та інституції також можуть заохочувати інновації через державно-приватні партнерства, які сприяють

дослідженням і розробкам (ДіР). Поєднуючи цифрову конкурентоспроможність з інноваційними стратегіями, країни можуть прискорити впровадження технологій, підвищити продуктивність і, зрештою, зміцнити свої позиції на світовому ринку.

Загалом цей аналіз підкреслює необхідність скоординованих глобальних зусиль для скорочення цифрового розриву та підвищення цифрової конкурентоспроможності між країнами. Оскільки країни прагнуть покращити свій інноваційний потенціал, зосередження уваги на цифровій інфраструктурі буде важливим для збереження конкурентоспроможності у все більш взаємопов'язаному світі. Використовуючи цифрові технології та сприяючи співпраці між урядами, підприємствами та інституціями, країни можуть позиціонувати себе як лідерів у сфері інновацій, стимулюючи економічний прогрес і ефективніше вирішуючи глобальні виклики. Асиметрія інноваційного розвитку, посилена нерівномірним цифровим доступом, ризикує поглибити розрив між економічно розвиненими та країнами, що розвиваються. Щоб протистояти цій тенденції, уряди повинні зосередитися на створенні інклюзивної цифрової політики, яка забезпечує справедливий доступ до цифрових ресурсів і сприяє створенню середовища співпраці, де державний і приватний сектори сприяють зростанню, керованому інноваціями.

Зрештою, підвищення цифрової конкурентоспроможності стосується не лише економічного зростання, а й підвищення стійкості. Країни, які стратегічно інвестують у свою цифрову інфраструктуру та інноваційні мережі, краще готові долати глобальну невизначеність і підтримувати конкурентну перевагу. Як демонструє тісний зв'язок між цифровою конкурентоспроможністю та інноваційним потенціалом, зосередження уваги на цих сферах є важливим для досягнення довгострокового економічного успіху та вирішення глобальних проблем.

Література:

1. Lyytinen K., Yoo Y., & Boland R. Digital product innovation within four classes of innovation networks. *Information Systems Journal*. 2016. № 26. P. 47–75. DOI: <https://doi.org/10.1111/isj.12093>
2. IMD Business School. World Digital Competitiveness Ranking 2023. IMD Business School for Management and Leadership Courses. URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-digital-competitiveness-ranking>
3. World Intellectual Property Organization. Global Innovation Index 2023: Innovation in the face of uncertainty. WIPO. URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023-en-main-report-global-innovation-index-2023-16th-edition.pdf>